

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
муниципаль тур олимпиада биремнәре
2023/2024 уку елы, 6 нчы сыйныф**

**Олимпиадные задания муниципального тура по татарскому языку для
общеобразовательных организаций с обучением на русском языке
(для изучающих татарский язык)
2023/2024 учебный год, 6 класс**

*Время выполнения – 150 минут
Максимальный балл – 76*

**1. Допишите недостающую информацию, задайте вопросы
(максимальный балл – 10).**

1) *Синонимнар – бердәй яки _____ лексик мәгънә белдерә торган сүзләр төркеме.*

_____?

2) *Синонимнар бер-берсеннән мәгънә төсмере белән _____.*

_____?

3) _____ – *калма-каршы лексик мәгънәле сүзләр төркеме.*

_____?

4) _____ – *бертөрле әйтелеп, төрле мәгънә белдерә торган сүзләр.*

_____?

5) *Лексикология – телнең сүзлек составын өйрәнә торган _____.*

_____?

2. Прочитайте загадку. О чём эта загадка? (максимальный балл – 3).

Бер анага мең бала,

Аларның да күлмәге кара,

Юсаң да агармый –

Шунысы бала.

Жавап _____

3. Расположите следующие предложения таким образом, чтобы получился текст. Занесите варианты ответов в таблицу (максимальный балл – 10).

- а) Ике көннән соң ул үзен яхшырак хис итте.
- ә) Алсуның температурасы күтәрелгән иде.
- б) Алсуның әтисе аңа дару сатып алды.
- в) Аның бик каты башы авырта башлады.
- г) Алтынчы көнне ул мәктәпкә китте.
- д) Табиб Алсуны тикшерде.
- е) Алсу дәрестә иде.
- ё) Алсу әнисе белән өйгә кайтты.
- ж) Алсу табиб киңәшләрен үтәде.
- ж) Кисәк бик эссе булып китте.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

4. Напишите советы к ситуациям (максимальный балл – 10).

1) Мин конференциягә соңга калдым.

2) Мин авырыйм.

3) Урамда салкын.

4) Мин китапханәнең кайда урнашканын белмим.

5) Минем кәефем начар.

5. Дополните предложение подходящим по смыслу словом (максимальный балл – 6).

- 1) Муса Жәлил 1906 нчы елда Оренбург өлкәсе Мостафа _____ туа.
- 2) Ул бик яшьтән әдәбият белән _____.
- 3) 9 яшендә _____ шигырьләр яза.
- 4) Бөек _____ сугышы башлану белән, Муса Жәлил фронтка китә.
- 5) 1942 нче елда, авыр яраланып, фашистлар кулына _____.
- 6) 1956 нчы елда Муса Жәлилгә, Бөек Ватан сугышында күрсәткән батырлыгы өчен, Советлар Союзы Герое _____ бирелә.

6. Переведите предложения (максимальный балл – 10).

1) Художником Государственного флага Республики Татарстан является Тавиль Хазиахметов.

2) Он часто получает письма из своего родного города.

3) Республика Татарстан является регионом, обладающим высоким потенциалом для туризма и отдыха.

4) Мне нужно сделать эту работу.

5) Он никогда не опаздывает на учебу.

7. Найдите среди словосочетаний слов (фразеологизмов) такие, которые являются синонимами к словам “шатлану, сөөнү” и подчеркните их (за каждый верный ответ – 1 балл, макс. б. -4) .

Авыз ачып йөрергә, авызы колакка жәтү, авыз турсайтырга, баш күтәрү, баш әйләнү, башы түшәмгә тию, биш куллап, борын күтәрү, колак итен

ашау, күктән төшү, түбәсе күккә тию, җилкәдән тау төшкән кебек, җилгә очу, су кебек эчү, күз ачып йомганчы, күңел күтәрелү.

8. Соберите пословицы, соединив цифры с буквами (максимальный балл – 5).

1) Дуслык	а) тамырсыз агач.
2) Дуссыз кеше	ә) акчага сатмыйлар.
3) Кеше	б) авыр вакытта беленә.
4) Дуслыкны	в) шәм яндырып эзлә.
5) Дусны	г) дуслыкта сынала.

1) ____ 2) ____ 3) ____ 4) ____ 5) ____

9. Допишите окончания в предложениях (за каждый верный ответ – 0,5 балла, макс. б. -3).

- 1) Татарстан гербындагы канатлы барс нәрсә ____ аңлата?
- 2) Барс – борынгы Болгар дәүләт _____ билгесе.
- 3) Элек бу җир _____ Барс кабиләләре яшәгән.
- 4) Халык аны үз әкият _____ канатлы итеп сурәтләгән.
- 5) Барс ирек ____ ярата, читлек ____ яши алмый.

10. Напишите 5 предложений о том, что необходимо сделать до Нового года (за каждое верное предложение – 3 балла, максимальное количество баллов – 15).
